

JUBILEUM

JUBILEUM PROFESORKY VÁLKOVÉ

Dne 7. ledna oslavila členka redakční rady *Právníka* prof. JUDr. Helena Válková, CSc. 65. narozeniny. Jak je v našem časopisu zvykem, přichází redakce při této příležitosti s blahopřáním jubilantce a připomenutím jejího vědeckého a pedagogického profilu.

Helena Válková je absolventkou Právnické fakulty Univerzity Karlovy, kde dokončila studium v roce 1974 a kde také úspěšně dosáhla titulů doktorky práv (1975) a kandidátky právních věd (1982). Od počátku svých profesionálních aktivit se věnovala trestnímu právu. Tomu odpovídají i témata jejích prvních kvalifikačních prací obhájených na její *alma mater* – rigorózní práce *Ochranný dohled a jeho místo v systému postpenitenciární péče* a kandidátské disertace *Ochranný dohled, jeho místo, účinnost a možnosti v systému zacházení s recidivními delikventy*. Takové zaměření konvenovalo jejím zájmům i pracovnímu zařazení. Po ukončení vysokoškolského studia totiž nastoupila jako právní čekatelka na Městskou prokuraturu v Praze, zakrátko však našla uplatnění ve Výzkumném ústavu kriminologickém při tehdejší generální prokuratuře československé federace, později transformovaném do dnešního Institutu pro kriminologii a sociální prevenci. V průběhu dvanáctiletého působení v této instituci (1976 až 1988) se orientovala na kriminologický výzkum. Od počátku prokazovala vědecké ambice na poli trestního práva, jak dokládá ze začátků její kariéry např. vystoupení v roce 1981 na mezinárodním kolokviu pořádaném Československou národní skupinou mezinárodní společnosti pro trestní právo nazvané *K některým otázkám depenalizace dosavadního systému s pachateli trestných činů*. Z dob její činnosti ve Výzkumném ústavu kriminologickém připomeňme podíl *Heleny Válkové* na zpracování některých kolektivních prací, jako jsou např. *Aktuální otázky boje s kriminalitou mládeže a souvisejícími negativními jevy* (1983) nebo *Devátý mezinárodní kriminologický kongres v roce 1983 ve Vídni* (1985) vydané její tehdejší zaměstnavatelskou institucí, anebo popularizační *Lidé, alkohol a drogy* (Naše vojsko, 1988).

V roce 1988 jubilantka ukončila své angažmá na dosavadním pracovišti a následujícího roku nastoupila do Ústavu státu práva ČSAV, kde působila necelé čtyři roky. Od roku 1993 vyučuje na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy, kde se ve spolupráci s *Jiřinou Šiklovou*, docentem *Oldřichem Matouškem* a profesorem *Igorem Tomešem* zasloužila o vybudování katedry sociální práce. Činná je zde i jako členka etické komise. Paralelně s pedagogickým působením na Karlově univerzitě se *Helena Válková* přičinila o založení české pobočky mnichovského nakladatelství C. H. Beck zaměřené na produkci české a slovenské právnícké literatury a tuto pobočku také až do roku 2011 vedla.

V roce 1995 začala *Helena Válková* působit na Fakultě právnické Západočeské univerzity v Plzni, kde až do roku 2001 stála v čele katedry trestního práva. V roce 1997 absolvovala habilitační řízení na Právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, kde jako habilitační spis předložila soubor prací zaměřený především na trestní právo mládeže. Profesorkou byla jmenována v dubnu 2006 po úspěšném jmenovacím řízení na Trnavské univerzitě. V těchto dobách vybudovala na plzeňské fakultě silnou a vědecky respektovanou katedru s mezinárodními styky. Poté, co společně s *Karlem Eliášem* upozornila děkana na vážná podezření z negativních jevů na fakultě, ji začalo vedení fakulty pronásledovat. Následné události z let 2009 až 2011, které jsou veřejnosti dobře známy, dovedly *Helenu Válkovou* k rozhodnutí ukončit na fakultě k 31. srpnu 2011 pracovní poměr. Nyní je členkou katedry práva na Vysoké škole podnikání a práva v Praze.

Profesorka Válková se zapojila do činnosti několika vědeckých společností. V současné době je aktivní členkou České kriminologické společnosti, České sociologické společnosti a *European Society of Criminology*. Působí rovněž ve vědeckých radách Institutu pro kriminologii a sociální prevenci a Policejní akademie České republiky. Kromě redakční rady *Právníka* je činná v redakčních radách *Právních rozhledů* a *Trestněprávní revue* a *Archiwum Kriminologii* vydávaném Institutem právních věd Polské akademie věd. Vědecky se prezentuje na řadě mezinárodních fór v Evropě i mimo ni a dlouhodobě spolupracuje především s Institutem Maxe Plancka pro zahraniční a mezinárodní trestní právo ve Freiburgu.

Jubilantka se významně podílela na legislativních pracích, pokud jde o přípravu zákonů spadajících do oboru, který vzdělává. Zejména se jedná o přípravu zákona o Probační a mediační službě, zákona o soudnictví ve věcech mládeže a zákona o obětech trestných činů. To jsou také hlavní témata, kterým se věnuje i literárně. V posledním desetiletí se podílela na zpracování komentářů k zákonu o soudnictví ve věcech mládeže (3. vydání – C. H. Beck, 2011) a k zákonu o obětech trestných činů (C. H. Beck, 2014), jakož i komentářů k trestnímu zákoníku, a na tvorbě učebnic trestního práva a kriminologie. Větší počet kratších studií uveřejnila časopisecky; také v kolektivních monografiích a sbornících z konferencí. V zahraničí publikovala zejména v Německu (Berlín, Mnichov, Mönchengladbach), Francii (Paříž) a Polsku (Varšava). Na stránkách *Právníka* se *Helena Válková* poprvé představila textem nazvaným *K obsahu a významu prevence v boji s trestnou činností (Diskusní poznámky)*, který zpracovala společně s *Martinem Vlčkem* (1986). Z nemnoha dalších připomeňme *Poznámky k vývoji registrované kriminality a k trestní politice uplatňované na počátku 90. let v ČSFR* (1992) nebo *Pomoc obětem trestných činů, náhrada škody a její vymahatelnost ve světle nové legislativy* (2013).

Jubilantka se v roce 2013 rozhodla pro politickou kariéru. Jako nezávislá kandidátka byla v říjnu toho roku zvolena za hnutí ANO do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Krátce působila jako ministryně spravedlnosti (od 29. ledna 2014 do 1. března 2015). Nyní pracuje v dolní komoře parlamentu jako členka ústavněprávního výboru, v jeho rámci také ve funkci předsedkyně podvýboru pro justici a soudní samosprávu, současně je také členkou výboru pro bezpečnost.

Redakce *Právníka* přeje profesorce *Heleně Válkové* do dalších let pevné zdraví, životní pohodu a tvůrčí energii. *Ad multos annos!*